

USAZENÉ HORNINY - pískovec a slepenec

OPVK EUPŠ PŘ007 - V.
9. ročník

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Mgr. Milan Vráblík
ZŠ Brodek u Přerova
Majetínská 275
BRODEK U PŘEROVA
751 03
tel. 581 741 140

Sedimentární hornina či usazená hornina je hornina, která vznikla přemístěním, usazením a následným zpevněním zvětralých úlomků (tzv. fyzikální proces), či vysrážením z roztoků (tzv. chemický proces) anebo usazením vlivem biologického činitele (biologický proces). Tyto tři procesy v přírodě působí normálně současně a výsledný charakter horniny je určen dominantním procesem, který se na vzniku podílel. Tyto horniny vznikají exogenními procesy na zemském povrchu nebo nehluboko pod ním, a to za běžných, relativně nízkých teplot. Základními procesy vzniku sedimentárních hornin jsou zvětrávání, transport materiálů, sedimentace (usazování) a diagenese, která mimo jiné zahrnuje zpevňování sedimentu.

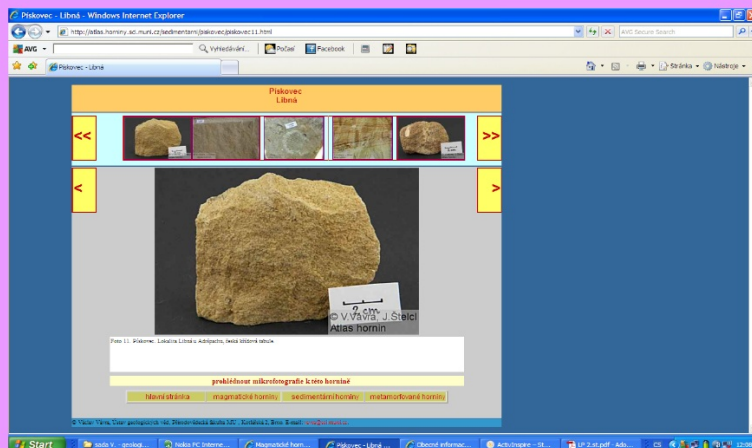
PÍSKOVCE

Pískovec vzniká stmelením zrn (odborně řečeno tzv. klastů - obvykle křemene, živců a horninových úlomků jako jsou např. silicity) tmelem. Tento tmel je velmi často karbonátový nebo železitý. Mezerní hmotě (např. jílovité) se říká matrix.

Úkol: Na níže uvedeném webovém odkazu si pozorně prohlédněte různé barevné varianty pískovců v ČR.

Multimediální atlas hornin - fotografie a mikrofotografie

<http://atlas.horniny.sci.muni.cz/sedimentarni/piskovec/piskovec11.html>

pískovcový útvar nedaleko Pravčické brány

červené pískovce z Namibie

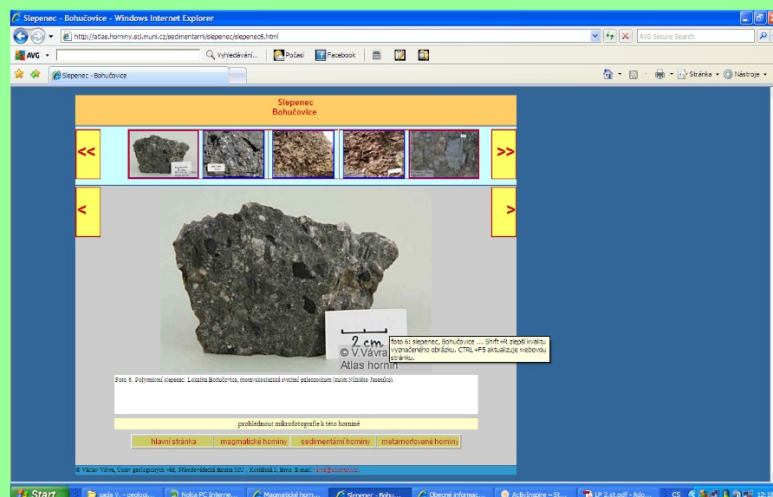
SLEPENICE

Vzniká podobně jako pískovec
stmelením. Částice jsou
podstatně větších rozměrů, velmi
dobře viditelné pouhým okem.

Úkol: Na níže uvedeném webovém odkazu si pozorně prohlédněte různé barevné varianty slepenců v ČR.

Multimediální atlas hornin - fotografie a mikrofotografie

<http://atlas.horniny.sci.muni.cz/sedimentarni/slepenec/slepenec6.html>

slepenec ve zdi zříceniny

webové odkazy na použité fotografie:

str.3: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Kalabrien_Ricadi_Sandwellen_2129.jpg

<http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:LionHeadSandstone.jpg>

str.5: http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/b/b0/P%C3%AAdskovcov%C3%BD_%C3%BAtvar.JPG/220px-P%C3%ADskovcov%C3%BD_%C3%BAtvar.JPG

str.6: <http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/9/99/LionHeadSandstone.jpg/250px-LionHeadSandstone.jpg>

str.7: http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/a/a5/Conglomerate_Death_Valley_NP.jpg/220px-Conglomerate_Death_Valley_NP.jpg

str.9: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Slepenc_Vikst.JPG